

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโน ในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

นักเรียนโรงเรียนปฤษฎาการดนตรี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือกกลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาวิชาเปียโนในระดับเกรด 6 ขึ้นไปของ Trinity Guildhall College London จำนวน 5 คน เพื่อทดลองใช้ของแบบฝึกทักษะก่อนการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านเปียโน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach ที่สามารถทำให้ผู้เรียนรู้จริงและปฏิบัติได้จริงอย่างมีคุณภาพครอบคลุมตามที่ได้กำหนดไว้ในแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 คู่มือครู

ตอนที่ 2 เนื้อหาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเล่นทริล

ตอนที่ 3 แบบฝึกทักษะทริล

2. แบบประเมินคุณภาพของแบบประเมินแบบฝึกทักษะสำหรับผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเด็นตรวจสอบคุณภาพ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

3. แบบประเมินแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อนำมาพัฒนาแบบฝึกทักษะดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบด้าน ความหลากหลาย ด้านความสอดคล้องของเนื้อหาด้านการเลือกนิ้วและจังหวะ ซึ่งลักษณะของ เครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับ เปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะโดยภาพรวมเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพของแบบฝึก ทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. การเล่นทริลในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach
2. วิธีการเรียนการสอนวิชาดนตรี วิธีการเรียนการสอนเปียโน
3. ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบฝึกทักษะการเล่นทริล
2. แบบประเมินคุณภาพของแบบประเมินแบบฝึกทักษะสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
3. แบบประเมินแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโน

ขั้นตอนที่ 3 การนำไปทดลองใช้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ ไปยังโรงเรียน
ปฤษฎาการดนตรี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดสอบแบบฝึก
ทักษะ

2. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเรียนทั้งสิ้น 35 คาบเรียน

3. นำแบบฝึกทักษะการเล่นทริลเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอ
คำแนะนำจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินคุณภาพแบบประเมินแบบฝึก
ทักษะการเล่นทริลเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้เครื่องมือ

2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับ
เปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bachเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำไปปรับปรุง
แก้ไขและทดลองใช้เครื่องมือ

3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโน
ในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bachเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขให้
สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ นำผลจากแบบประเมินสำหรับ
ผู้เชี่ยวชาญไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการ ประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อศึกษา
คุณภาพของแบบฝึกทักษะโดยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ โดยระบุรายละเอียดได้
ในบทที่ 4 ผลของการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ สำหรับแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโน
ในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach พบว่า

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินคุณภาพของแบบประเมินแบบ
ฝึกทักษะปฏิบัติ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และผู้วิจัยได้หาค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งหมดจากสูตรดัชนีความสอดคล้องIOC (สมนึก ภัททิยธนี และคณะ,2548:221) และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าควรเพิ่มเติมอีกหัวข้อดังนี้ "แบบฝึกทักษะการเล่นทริลสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ Ornament ประเภทอื่นๆของ Johann Sebastian Bach" เพื่อให้มีความสอดคล้อง ระหว่างแบบฝึกทักษะกับแบบประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะทางด้านความหลากหลาย ด้านความสอดคล้องของเนื้อหา ด้านการเลือกนิ้วและจังหวะ

2. ผลการประเมินแบบฝึกทักษะการเล่นทริลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นระดับคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพที่มีระดับคะแนนสูงสุดตามลำดับดังนี้

2.1 คุณภาพโดยรวมของแบบฝึกทักษะทริล มีระดับคะแนนเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 ประเด็นที่ได้คะแนนความเห็นด้วยสูงสุดคือ แบบฝึกทักษะการเล่นทริลเล่มนี้จะทำให้ผู้ที่สนใจได้รับความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือแบบฝึกทักษะการเล่นทริลโดยบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach เล่มนี้สามารถนำไปพัฒนาในรูปแบบบทประพันธ์ของคีตกวีท่านอื่นได้ในแบบฝึกทักษะเล่มต่อไป และมีรูปแบบที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ

2.2 ความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Trill มีระดับคะแนนเท่ากับ 3.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 ประเด็นความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Trill with Prefix from Below ระดับคะแนนเท่ากับ 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก ประเด็นความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Trill with Terminate ความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะThe Trill with Prefix from Above ระดับคะแนนเท่ากันคือ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.14 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก ประเด็นความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Trill with Prefix from Above with Terminate ระดับคะแนนเท่ากับ 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก ความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Trill with Prefix from Below with Terminate ระดับคะแนนเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยปานกลาง ประเด็นความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Pralltriller ระดับคะแนนเท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยปานกลาง ประเด็นที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือ ความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Prepared Trillระดับคะแนนเท่ากับ 3.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.51 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับปานกลาง

2.3 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach ระดับคะแนนเท่ากับ 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.4 ความถูกต้องและเหมาะสมในรูปแบบของแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach มีระดับคะแนนเท่ากับ 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.5 รายละเอียดของความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะจากผลเฉลี่ยเฉพาะด้านของแบบฝึกทักษะการเล่นทริล ทั้งหมดพบว่าจุดเด่นของแบบฝึกทักษะที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับสูงสุดคือ ประเด็นตัวอย่างและวิธีปฏิบัติที่ใช้ในแบบฝึกทักษะสอดคล้องกับเนื้อหา มีระดับคะแนนเท่ากับ 3.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก รองลงมา คือ ประเด็นเลือกนิ้วสำหรับการปฏิบัติทริลได้อย่างเหมาะสม มีระดับคะแนนเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก ประเด็นจังหวะของการปฏิบัติทริลอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ระดับคะแนนเท่ากับ 3.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.44 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก และประเด็นแบบฝึกทักษะมีการใช้นิ้วสำหรับเทคนิคได้อย่างหลากหลาย ระดับคะแนนเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach

3.1 แบบฝึกทักษะ ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาในแบบฝึกทักษะ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ผู้วิจัยเปลี่ยนคำว่า "Trill" ซึ่งสะกดเป็นภาษาอังกฤษ เปลี่ยนเป็นสะกดด้วยภาษาไทยว่า "ทริล" เพื่อความต่อเนื่องของประโยค ด้านจำนวนแบบฝึกทักษะ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนแบบฝึกทักษะการเล่นทริลให้มากขึ้น

3.2 ทักษะการเล่นทริล ได้แก่ ด้านประโยคเพลงผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ยกตัวอย่างประโยคเพลง ซึ่งควรจะให้เห็นโน้ตทั้งประโยค "ก่อนหน้า-ตามหลัง" เพื่อจะได้เข้าใจการใช้นิ้วอย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้านการใช้นิ้วสำหรับการเล่นทริลผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้เพิ่มการใช้นิ้วที่หลากหลายในแบบฝึกหัดให้มากกว่านี้ จะทำให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ด้านประโยชน์ของแบบฝึกทักษะการเล่นทริล ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าแบบฝึกทักษะการเล่นทริล เป็นที่น่าสนใจและเป็นความรู้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่สนใจเรื่องทริลในบทเพลงของ Johann Sebastian Bach

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำอภิปรายผลดังนี้

1. มีการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกทักษะการเล่นทริล โดยการนำไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยการนำไปทดลองกับผู้เรียนทั้งสิ้น 5 คนโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและความถนัดในการใช้นี้ตามที่แบบฝึกทักษะกำหนดให้ โดยผู้วิจัยสังเกตได้ว่า

- 1) เลขนิ้วที่ใช้ในแบบฝึกทักษะบางส่วนไม่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เช่นนิ้วที่ 4 และ 5 เป็นนิ้วที่อ่อนแรงที่สุดจึงไม่เหมาะสมสำหรับทักษะการเล่นทริล
- 2) ควรเพิ่มตัวอย่างบทเพลงที่มีเครื่องหมายทริล เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นรูปแบบและเข้าใจได้มากขึ้น
- 3) เปลี่ยนแปลงการใช้คำสำหรับการฝึกเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจที่ง่ายขึ้น
- 4) แยกส่วนประกอบระหว่างคำอธิบายและแบบฝึกทักษะ ทำให้ชัดเจนมากขึ้น

วิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะอยู่ในขั้นตอนของการบรรยายคุณภาพ หรือสภาพที่เป็นอยู่ก่อนการใช้แบบฝึกเปรียบเทียบกับคุณภาพที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกทักษะโดยทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมด้านความชัดเจนของภาษา การลำดับขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมความน่าสนใจของเนื้อหาทำให้แบบฝึกทักษะมีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2545: 74)

2. คุณภาพโดยรวมของแบบฝึกทักษะการเล่นทริล ประเด็นที่ได้คะแนนความเห็นด้วยสูงสุด คือ แบบฝึกทักษะการเล่นทริลเล่มนี้จะทำให้ผู้ที่สนใจได้รับความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น รองลงมา คือ แบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนโดยบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach เล่มนี้สามารถนำไปพัฒนาในรูปแบบ บทประพันธ์ของคีตกวีท่านอื่นได้ในแบบฝึกทักษะเล่มต่อไป และประเด็นสุดท้ายคือมีรูปแบบที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีว่าควรประกอบไปด้วย เนื้อหาที่ชัดเจน มีรูปแบบ ได้รับความสนใจ ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน (พินิจ จันทร์ซ้าย, 2546: 92)

3. ความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะ The Trill ที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีคือเนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชา ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตามโดยมีคำถามและกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา (ถวัลย์ มาศจรัส, 2546: 21) การสอนเปียโนเริ่มต้น ควรเน้นสอนในเรื่องของการฝึกจังหวะ สิ่งสำคัญต้องวางรากฐานให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องดนตรีเพื่อให้มีทักษะที่ถูกต้อง เช่น ทำนอง การวางมือ หรือการใช้นิ้ว (จงรัก พุกกะณานนท์, 2542: 1-9)

4. ความถูกต้องและเหมาะสมในรูปแบบของแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach โดยผลจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้แสดงความคิดเห็นว่าจุดเด่นของแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ ภาษาที่ใช้ในแบบฝึกทักษะมีความชัดเจน เข้าใจง่าย คำสั่งในแบบฝึกทักษะคำสั่งอ่านง่าย สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างทันที ตัวอย่างและวิธีปฏิบัติในแบบฝึกทักษะ อ่านง่ายและชัดเจนสอดคล้องกับขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะคือ ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียน คำนี้ถึงความสามารถ ความสนใจ แรงจูงใจของนักเรียนแบบฝึกทักษะต้องไม่ยากไม่ง่ายจนเกินไป แบบฝึกทักษะต้องมีคำชี้แจงควรมีตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถทำได้ด้วยตนเอง (อรพรรณ เจิมธานี, 2551: 14)

5. รายละเอียดของความถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติแบบฝึกทักษะจากผลเฉลยเฉพาะด้านของแบบฝึกทักษะการเล่นทริลทั้งหมดพบว่าจุดเด่นของแบบฝึกทักษะที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับสูงสุด คือ ประเด็นตัวอย่างและวิธีปฏิบัติที่ใช้ในแบบฝึกทักษะสอดคล้องกับเนื้อหา รองลงมา คือ ประเด็นเลือกนิ้วสำหรับการปฏิบัติทริลได้อย่างเหมาะสม ประเด็นจังหวะของการปฏิบัติทริลอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และประเด็นแบบฝึกทักษะมีการใช้นิ้วสำหรับเทคนิคได้อย่างหลากหลายซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีคือมีกลยุทธ์การนำเสนอและตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ถวัลย์ มาศจรัส, 2546: 21)

6. ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

6.1 แบบฝึกทักษะการเล่นทริล ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนแบบฝึกทักษะการเล่นทริลให้มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับประโยชน์ของแบบฝึกทักษะคือ เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกหลายรูปแบบหลายครั้ง เหมาะสมกับวัย เวลาและความสามารถ ของแต่ละคนจึงจะทำให้แบบฝึกทักษะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง แบบฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ ทักษะ ความชำนาญ ความเชื่อมั่น ความเข้าใจและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ (น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล, 2546: 51)

6.2 ทักษะการเล่นทริล ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ผู้วิจัยเพิ่มการใช้นิ้วที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากการเล่นเปียโนเป็นการใช้มือและนิ้วอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และต้องฝึกนิ้วทั้งสองมือ ซึ่งจะต้องมีแบบฝึกหัดที่สร้างความแข็งแกร่งให้นิ้วทุกนิ้วเก่งเท่ากันและเป็นอิสระจากกัน (ณัชชา ไสคดียานูรักษ์, 2549: 201-205)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวคิดในการแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโน ในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach ไปใช้ดังนี้

1. ควรจะมีการเผยแพร่ให้กับครูผู้สอนเปียโนที่สนใจทักษะดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. ครูผู้สอนในเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆ เช่น กีตาร์ ฟลูต คลาริเน็ต เป็นต้น สามารถนำแบบฝึกทักษะการเล่นทริลนี้ไปประยุกต์ใช้กับเครื่องดนตรีดังกล่าวได้สำหรับการเล่นเพลงในบทประพันธ์ของ Johann Sebastian Bach เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเนื่องจากการเล่นทริล มีการใช้ระดับเสียงโน้ตและการเคลื่อนที่ของตัวโน้ตที่เหมือนกันต่างกันเพียงการใช้ระบบนิ้วของเครื่องดนตรีเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนในบทประพันธ์ของคีตกวีท่านอื่นๆ เพื่อเพิ่มความรู้ทักษะการเล่นทริลมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างแบบฝึกทักษะการเล่นทริลสำหรับเปียโนเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้และฝึกทักษะการเล่นทริลจากแบบฝึกทักษะมากยิ่งขึ้น